

INDBLIK
I EU-POLITIK

Europa-
Kommissionen

Udvikling og samarbejde

Kampen mod
fattigdom
i en verden
i forandring

»Vi ved nu, at vi har de teknologiske, økonomiske og materielle midler til at fjerne den ekstreme fattigdom fra vores planet senest i 2030. Der er ingen undskyldning for ikke at gøre det.«

Andris Piebalgs, EU's kommissær
for udvikling

INDBLIK I EU-POLITIK

Denne publikation indgår i en serie, der forklarer, hvad EU laver på forskellige politikområder, hvorfor EU er med, og hvad resultaterne er.

Du kan se og downloade de tilgængelige dele af serien her:

http://europa.eu/pol/index_da.htm

Sådan fungerer EU
Europa 2020: Europas vækststrategi
EU's grundlæggere

Bekæmpelse af svig
Beskatning
Beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik
Budgettet
Den digitale dagsorden
Energi
Erhvervspolitik
Fiskeri og maritime anliggender
Folkesundhed
Forbrugere
Forskning og innovation
Fødevarer og sikkerhed
Grænser og sikkerhed
Handel
Humanitær bistand
Det Indre marked
Klima
Konkurrence
Kultur og audiovisuelle medier
Landbrug
Migration og asyl
Miljø
Regionalpolitik
Retfærdighed, borgerskab og grundlæggende rettigheder
Told
Transport
Uddannelse, ungdom og sport
Udenrigs- og sikkerhedspolitik
Udvidelse

Udvikling og samarbejde ❌

Den Økonomiske og Monetære Union og euroen

INDHOLD

Derfor har vi brug for en EU-politik for udvikling og samarbejde

Mere end summen af de enkelte dele . . . 3

Sådan griber EU sagen an

En skræddersyet metode. 6

Hvad EU gør

Fra ord til handling 9

Udsigter

Sådan lever vi op til ambitionerne. . . . 15

Læs mere 16

Indblik i EU-politik

Udvikling og samarbejde

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Kommunikation
Publikationer
1049 Bruxelles
BELGIEN

Redaktionen afsluttet i februar 2014

Forside og side 2-billede: © iStockphoto.com/lucadp

16 s. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-24202-1

doi:10.2775/56821

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2014

© Den Europæiske Union, 2014

Kopiering er tilladt. Ved enhver brug eller kopiering af individuelle fotos skal der søges direkte tilladelse fra rettighedshaverne.

Derfor har vi brug for en EU-politik for udvikling og samarbejde

Mere end summen af de enkelte dele

I 2012 stillede de 28 EU-lande og de europæiske institutioner i alt 55,2 milliarder euro til rådighed i officiel udviklingsbistand. Det er over halvdelen af den samlede udviklingsbistand i verden, og det gør EU til verdens største bistandsdonor.

Samme år gav Europa-Kommissionen over 13,5 milliarder euro i ekstern støtte. EU's stærke engagement for at hjælpe udviklingslandene på vej er både et udtryk for solidaritet og en måde at opnå en sikrere og mere velstående verden på. Det har vist sig meget effektivt på flere måder at arbejde sammen på europæisk plan. På grund af sin helt særlige position kan EU gå ind, hvor enkelte lande ikke kan gøre den store forskel.

På verdensplan har EU en tilstedeværelse i 140 lande, omfattende ekspertise og en enestående troværdighed og neutralitet, når det handler om menneskerettigheder, valgobservation, regeringsførelse og kriseløsning. EU-programmerne strækker sig over flere år, hvilket betyder langsigtet og stabil støtte. Begge dele er afgørende for at opnå bæredygtighed i udviklingen.

EU spiller en rolle med at koordinere de forskellige bidragsyderes initiativer. Takket være sin overnationale dimension kan det fastlægge ambitiøse fælles målsætninger og omfattende løsninger på globale udviklingsudfordringer. I den nuværende økonomiske situation er det mere logisk end nogensinde at undgå dobbeltarbejde. Endelig har EU den nødvendige størrelse for at kunne reagere på globale udfordringer.

EU's udviklingsaktiviteter samordnes med dets arbejde på andre områder, f.eks. humanitær bistand, miljø, sikkerhed og handelspolitik.

Solidaritet i centrum for den europæiske konstruktion

Lige fra begyndelsen har udviklingssamarbejdet været en del af den europæiske integrationsproces. Med Romtraktaten (1957) blev Den Europæiske Udviklingsfond oprettet, så der kunne gives bistand til kolonier og oversøiske territorier. Da afkoloniseringen begyndte i begyndelsen af 1960'erne, blev medlemslandene enige om at påtage sig en del af udgifterne til at støtte deres tidligere kolonier i kølvandet på deres uafhængighed. Politikken er gradvis udvidet til stadig flere udviklingslande i Asien, Latinamerika og EU's naboområde.

I 2000 blev der skrevet under på den vidtrækkende Cotonouaftale mellem EU og landene i Afrika, Caribien og Stillehavet (AVS-landene). Denne handels- og støtteaftale er det hidtil mest omfattende partnerskab mellem AVS-landene og EU og blev indgået for en periode på 20 år. Den skal skabe samarbejde om at udrydde fattigdom og hjælpe AVS-landene med at blive integreret i verdensøkonomien.

Andre finansielle instrumenter, bl.a. instrumentet til udviklingssamarbejde og det europæiske naboskabsinstrument, sætter EU i stand til at udføre sit arbejde i andre verdensdele.

Desuden forpligtede EU sig i 2000 til at støtte FN's millenniummålsætninger om at mindske den ekstreme fattigdom frem til 2015.

Lissabontraktaten har styrket retsgrundlaget for EU's udviklingssamarbejde yderligere. Den siger udtrykkeligt, at mindskelse og udryddelse af fattigdom er de vigtigste mål for EU's politik for udviklingssamarbejde. Der skal tages hensyn til dette mål, når EU fører politikker ud i livet, som må forventes at påvirke udviklingslandene. Det viser også, at udviklingspolitikken er en selvstændig politik.

Et afgørende bidrag til millenniummålene

På FN's topmøde i 2000 gik EU sammen med verdenslederne om at forpligte sig til at udrydde fattigdom senest i 2015. Der blev fastlagt otte millenniummålsætninger for udvikling:

- udryddelse af ekstrem fattigdom og sult
- sikring af grundskoleundervisning for alle
- fremme af lige muligheder for mænd og kvinder
- nedbringelse af børnedødeligheden
- forbedring af mødres sundhed
- bekæmpelse af hiv/aids, malaria og andre sygdomme
- sikring af et bæredygtigt miljø
- udvikling af et globalt partnerskab.

Børn på vejen mellem Keren og Barentu i Eritrea. EU hjalp landet med at komme på fode igen efter grænsekrigen med Etiopien i 1998.

En vedvarende stræben efter større effektivitet

Millenniummålene for udvikling står centralt i EU's udviklingssamarbejde og er hovedmålene for dette arbejde. En del af udfordringen med at nå disse mål er at rejse den nødvendige finansiering. Derfor blev FN's internationale konference om finansiering af udvikling afholdt i Monterrey i Mexico i 2000. Resultatet var den såkaldte »Monterreykonsensus«, hvor stats- og regeringscheferne påtog sig at mobilisere alle midler inden for udviklingsfinansiering (inden- og udenlandske, offentlige og private), og herunder at øge udviklingsbistanden kraftigt.

Siden da har EU gennemført årlige revisioner af sit samlede bidrag til udviklingslandene.

»En dagsorden for forandring«: EU's udspil på nye udfordringer

EU's politikker skal kunne holde trit med en global virkelighed, der er i hurtig udvikling, hvis udviklingsmålene skal blive til virkelighed. Fra de knappe naturressourcer til væksten i de nye økonomier og konsekvenserne af finanskrisen: Der er nye udfordringer og muligheder, og derfor skal EU tilpasse sit udviklingssamarbejde.

»En dagsorden for forandring«, der blev vedtaget i 2011, er en strategi for at mindske fattigdommen ved at lave afgørende ændringer i den måde, EU's bistand leveres på. Der er tale om bl.a. følgende ændringer:

- Differentiering: en tosporet metode til at yde bistand i lande, hvor den giver de største resultater, og hvor behovet er størst. Den mest effektive form for støtte bør defineres ud fra det enkelte lands situation.
- EU's aktiviteter målrettes mod højst tre sektorer pr. land.

- Bedre EU-koordinering for bedre resultater af udviklingspolitikken.
- Fokus på menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse ud fra erfaringerne med den seneste tids forandringer i Nordafrika og Mellemøsten.
- Øget støtte til inklusiv og bæredygtig vækst gennem et mere aktivt engagement i strategiske sektorer som landbrug og energi og støtte til udvikling af den private sektor.
- Optimal sammenhæng i politikkerne, så det sikres, at udviklingsaspektet inddrages i alle EU's foranstaltninger. Det vil f.eks. gøre det muligt for EU at tage hensyn til sammenhængen mellem udvikling og handel.

Store forventninger, stor indsats

Selv om andelen af mennesker, der lever i ekstrem fattigdom i udviklingslandene, faldt fra 46 til 27 % mellem 1990 og 2005, lever omkring 1,2 milliarder mennesker på verdensplan stadig under den internationalt fastsatte fattigdomsgrænse på 1,25 US-dollars om dagen. Disse tal understreger både den opmuntrende udvikling, der allerede er opnået, og hvilke udfordringer der stadig venter forude.

Nu, hvor der er gået over et årti, siden millenniummålene blev vedtaget, er mange lande kommet ud af fattigdom og konflikter. Nogle er blevet ansvarlige internationale bidragsydere med en dynamisk økonomi. Desværre er mange også faldet tilbage i endnu dybere fattigdom, konflikter og usikkerhed, og nogle nægter stadig deres borgere grundlæggende menneskerettigheder.

Fattigdom er ikke den eneste udfordring. Den seneste tids opstande, især i Middelhavsområdet, har gjort det tydeligt, at udvikling skal komme sammen med et forsvar for menneskerettigheder og frihed. EU integrerer disse spørgsmål i alle dele af sin udviklingspolitik.

De mest udsatte lande får særlig opmærksomhed af EU. Næsten halvdelen af udviklingsbistanden går til skrøbelige lande. I krisetruede lande, hvor verdens mest udsatte befolkninger bor, målrettes støtten i stigende grad mod freds- og statsopbygning, så den bliver af højere kvalitet og virker bedst muligt. I situationer efter kriser — f.eks. i kølvandet på konflikter eller naturkatastrofer — vil alle bidragsydere blive opfordret til at hjælpe med til at skabe en gnidningsløs overgang fra humanitær bistand til bæredygtig udviklingshjælp og forbedre koordineringen, så stabiliteten genoprettes. EU er en afgørende partner i dette nye system for skrøbelige stater.

En integreret indsats skal hjælpe folk ud af fattigdom

Udviklingspolitikken hænger sammen med store globale spørgsmål, som EU arbejder på sammen med partnerne. Fra klimaforandringer og sikkerhedsspørgsmål, f.eks. terrorisme eller menneskehandel, til indvandring og energisikkerhed: Udviklingssamarbejde kan give et positivt bidrag til EU's foranstaltninger rundt omkring i verden.

Samarbejdet med udviklingslandene spiller også en rolle for at nå de vækstmål, som EU har fastsat for de kommende år. Gennem arbejde i partnerskaber med udviklingslandene og de nye økonomier skaber EU smart, bæredygtig og inklusiv vækst i overensstemmelse med Europa 2020-strategien. Øget velstand samt åbne og fair markeder på verdensplan skaber en »win-win-situation«, som giver økonomiske fordele for både partnerlandene og EU.

Det er afgørende, at midlerne bruges effektivt. EU går efter at bruge de eksisterende midler bedst muligt gennem koordinerede EU-initiativer.

© Den Europæiske Union/Natalia Lazarewicz

EU's samarbejde med Sudan handler om at sammenkæde nødhjælp, genopbygning og udvikling, som i denne flygtningelejr i det nordlige Darfur.

Sådan griber EU sagen an

En skræddersyet metode

EU kombinerer forskellige strategier for at give bistand til lande, der har behov for det. Bistanden gives normalt i form af projekter, tilskud og kontrakter, men også gennem sektor- og budgetstøtte.

- **Projekter, tilskud og kontrakter**

Et projekt er en række aktiviteter, som udføres for at nå bestemte mål inden for en tidsramme og et budget, der er fastlagt på forhånd. Tilskud er direkte finansielle bidrag til organisationer eller til projekter, som de driver. Tilskud bevilges til de bedste kandidater gennem indkaldelse af forslag. Kontrakter gives gennem udbudsprocedurer for køb af tjenesteydelser, leverancer eller arbejder.

- **Budgetstøtte**

Ved budgetstøtte forstås finansielle overførsler til partnerskabslandets statskasse sammen med en grundig politisk dialog. Det indebærer også, at der foretages en vurdering af midlernes virkning, så den kan forbedres. Budgetstøtte, som er baseret på partnerskaber og gensidigt ansvar, er et vigtigt redskab til at finansiere partnerlandenes udviklingsstrategier. Støtten tilpasses det pågældende lands behov, og der lægges stor vægt på strategier, som landet har ejerskab til.

For at kunne modtage budgetstøtte skal et land udvise engagement i menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincipper og opfylde strenge kriterier, bl.a. om styring af statsfinanserne.

- **Sektorstøtte**

En stor del af EU-midlerne til udvikling er målrettet mod bestemte sektorer i partnerlandene, f.eks. energi, landbrug eller uddannelse. Sektorer støttes, ved at de programmer, som partnerlandene driver, får et finansielt tilskud. Finansieringen kan ske i form af sektorbudgetstøtte, tilskud og kontrakter eller samling af midler fra forskellige bidragydere.

Lida og Alina fra Cazanesti i Moldova har haft glæde af EU's støtte til sociale tjenesteydelser i deres land.

En horisontal og en vertikal metode

EU's mekanisme for udviklingsfinansiering kan have enten et geografisk eller et tematisk sigte. I tidsrummet 2014-2020 er der tre geografiske og tre tematiske instrumenter, der fastlægger, hvor og hvordan pengene bruges.

Størstedelen af udviklingsfinansieringen kommer fra geografiske instrumenter.

- Den Europæiske Udviklingsfond er det væsentligste instrument for støtte til landene i Afrika, Caribien og Stillehavet (AVS-landene) samt oversøiske lande og territorier.
- Instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde dækker samarbejdet med Latinamerika, Asien, Centralasien, Mellemøsten og det sydlige Afrika. Det omfatter fem temaprogrammer, der omhandler globale udfordringer: miljøbeskyttelse, ikkestatslige aktørers rolle, fødevarer sikkerhed, migration samt menneskelig og social udvikling.
- Finansiering til samarbejde med nabolandene gives gennem det europæiske naboskabsinstrument.

Disse redskaber suppleres af instrumenter med et tematisk fokus, som er åbne for alle udviklingslande.

- Det europæiske instrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder skal beskytte menneskerettigheder og grundlæggende friheder og fremme demokratiet og retsstaten.
- Dette instrument, der bidrager til stabilitet og fred, styrker sikkerheden i krisesituationer og støtter overgangen til stabile tilstande efterfølgende.
- Instrumentet for samarbejde om sikkerhed på det nukleare område fremmer nuklear sikkerhed, beskyttelse mod stråling og nødberedskab.

EU's tematiske programmer opfordrer til, at civilsamfundets organisationer og lokale myndigheder inddrages i udviklingssamarbejdet.

Bedre, hurtigere, mere: støtte og udviklingseffektivitet

Den europæiske konsensus om udvikling giver et fundament af fælles principper, der gør det muligt for EU og medlemslandene at gennemføre udviklingspolitikker på en komplementerende og effektiv måde.

EU overvåger støttens kvalitet ved brug af konkrete mål, der er aftalt internationalt i Pariserklæringen (2005), Accrahandlingsplanen (2008) og revideret af højniveauforummet i Busan i Sydkorea, som skabte partnerskabet for effektivt udviklingssamarbejde (2011).

Som medlem af komitéen for udviklingsbistand i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD-DAC) har EU arbejdet aktivt i internationale fora for at gøre udviklingssamarbejdet mere virkningsfuldt. Den har sat ambitiøse mål om at gøre den globale udviklingsbistand mere effektiv og har reformeret den måde, støtten gives på for at nå disse mål.

Det fjerde forum på højt plan om støtteeffektivitet i 2011 i Busan betød et vendepunkt i det globale udviklingssamarbejde. Deltagere fra over 160 regeringer samt internationale organisationer, civilsamfundet og det private erhvervsliv enedes om en række principper, mål og forpligtelser om at opnå større effektivitet i udviklingssamarbejdet: Fokus flyttes fra »kun støtte« til en mere omfattende tilgang, der omfatter alle udviklingsaktører.

EU besluttede at målrette sine umiddelbare opfølgende aktiviteter mod to initiativer:

- EU's gennemsigtighedsgaranti skal sørge for internationalt sammenlignelige oplysninger om støtte, der er aktuelle og lette at få adgang til. For at opnå dette er Europa-Kommissionen og en række EU-lande allerede ved at gennemføre den globalt aftalte fælles standard for offentliggørelse af oplysninger om støtte, og de stiller detaljerede og aktuelle oplysninger til rådighed om, hvor og hvordan støtten anvendes.

- Fælles programmering skal munde ud i et fælles europæisk svar på et partnerlands udviklingsplaner, herunder gennem fordeling af arbejdet. EU og medlemslandene beslutter sammen, hvilken donor der arbejder i hvilken sektor, hvilket betyder større effektivitet og bedre resultater. EU påtager sig rollen som koordinator og mellemlid. EU har startet fælles programmering i over 20 lande og har planer om at gennemføre den i omkring 40 partnerlande, så den kommer til at dække over 60 % af den programmerbare landestøtte, der administreres af EU-institutionerne.

Næste skridt i denne internationale proces er det første møde på højt plan i det globale partnerskab for effektivt udviklingssamarbejde i Mexico i april 2014, som vil gennemgå udviklingen i tilsagn, tage stilling til udfordringerne og gå videre med gennemførelsen.

EU's udviklingspolitik og medlemslandenes bilaterale samarbejde med udviklingslandene understøtter hinanden. Mange andre EU-politikker har betydning for udviklingslandene og koordineres derfor sammen med udviklingspolitikken.

Kommissionens Generaldirektorat for Udvikling og Samarbejde — EuropeAid — har ansvaret for at udforme EU's politik for udviklingssamarbejde og at gennemføre støtten i partnerlandene. For at styrke sammenhængen mellem udenrigspolitikken og udviklingssamarbejdet arbejder EU-Udenrigstjenesten (EEAS) på, at alle politikker og tiltag skal stemme overens med udviklingsmålene.

EU driver 140 delegationer og kontorer verden over. De styrer udviklings- og udviklingsprogrammer og repræsenterer samtidig EU i værtslandene. Hvis der f.eks. har været en konflikt eller en naturkatastrofe, kan EU's lokale delegation tilpasse støtteprioriteterne og reagere på akutte behov.

Når EU fastlægger politikker samt giver og overvåger bistand, arbejder det sammen med internationale institutioner, hvis netværk og knowhow supplerer dets midler. Blandt de afgørende organer og grupper er FN, OECD, Verdensbanken, G8 og G20. EU arbejder gennem regelmæssige møder og kontakter sammen med andre store traditionelle bidragsydere (f.eks. USA, Japan og Korea) og i stigende grad de nye økonomier.

Civilsamfundets rolle

Civilsamfundet er en afgørende partner for bidragsyderne i udviklingslandene. Ikkestatslige aktører kan f.eks. være ikkestatslige organisationer (ngo'er), faglige sammenslutninger, arbejdsmarkedets parter, højere læreanstalter eller medierne. De er normalt tæt på lokalsamfundene og kan derfor hjælpe bidragsyderne med at opfylde folks behov. Derfor tager de i stadig stigende grad mere ansvar for at udforme strategier og programmering.

En større rolle for civilsamfundet er med til at styrke det lokale ejerskab.

EU kører programmer, der skal fremme reproduktiv sundhed og børnesundhed i flygtningelejre, som her i Thailand.

Hvad EU gør

Fra ord til handling

I takt med at fristen for at nå millenniummålene i 2015 nærmer sig, kan vi gøre status over dem og få et klart indtryk af, hvad der er sket i de seneste 12 år, og hvor hurtigt det er gået.

Ifølge en FN-rapport fra juli 2012 er flere nøglemål allerede nået:

- Den ekstreme fattigdom er halveret og falder i alle regioner.
- Andelen af mennesker uden adgang til forbedrede vandkilder er halveret.
- Over 200 millioner mennesker, der bor i slumområder — det er dobbelt så højt som målet for 2020 — har fået bedre levevilkår.
- Indskrivningsprocenten for piger i grundskolen svarer nu til tallet for drenge.
- Det går nu hurtigere med at mindske børne- og mødredødeligheden.

EU har ydet et væsentligt bidrag til disse resultater. Dets støtte, lige fra investeringer i sundhed, uddannelse eller vejinfrastruktur til finansiering af landbrug, har givet konkrete resultater. Siden 2000 har EU's støtte været med til at få over 13 millioner børn i grundskolen og til at få over 18 millioner børn vaccineret mod mæslinger. EU's udviklingsstøtte har været afgørende for, at millioner af husstande har kunnet få adgang til vand og sanitet. Da visse af målene om bl.a. sult og sanitet stadig ikke var nået i september 2011, besluttede EU at tildele yderligere 1 milliard euro til at støtte arbejdet på at nå målsætningerne i de AVS-lande, der var længst fra at nå dem.

Sammen med medlemslandene er EU på verdensplan den største bidragsyder inden for energi og har allerede hjulpet millioner af mennesker med at få adgang til bæredygtig energi. EU er også den største bidragsyder af klimafinansiering til udviklingslandene. Dets støtte hjælper med til at beskytte biodiversiteten i verden, beskytte landene mod naturkatastrofer og forbedre beskyttelsen af skovene, f.eks. ved at bekæmpe ulovlig skovhugst.

Skræddersyet støtte

EU's støtte tilpasses behovene på hvert enkelt konkrete område inden for udviklingssamarbejdet. Det støtter en række programmer og initiativer, der er til fordel for regioner i stedet for enkelte lande eller sektorer. Et regionalt samarbejde er et godt værktøj til at håndtere udfordringer som klimaforandringer og handel over grænserne. Globale initiativer med temadækning gennemføres under hensyntagen til den konkrete situation på stedet.

Fire ud af fem mindst udviklede lande i verden er AVS-lande, og de fleste af dem ligger i Afrika. Hovedparten af EU's finansiering til denne region kommer fra Den Europæiske Udviklingsfond, som stillede i alt 22,7 milliarder euro til rådighed i perioden 2008-2013.

De strategiske partnerskaber mellem EU og Afrika danner rammen for samarbejdet mellem de to verdensdele. I 2007 enedes partnerne om en fælles Afrika-EU-strategi, hvor der blev sat målestokke for hver enkelt sektor. Det yder et vigtigt bidrag til at nå millenniummålene ved at udstikke håndgribelige målsætninger og overvåge udviklingen. F.eks. arbejder de europæiske og afrikanske partnere på en række konkrete mål om at opnå pålidelige, sikre og klimavenlige energitjenester for begge kontinenter, der er til at betale, senest i 2020.

I Nairobiområdet i Kenya sørger et »mad-for-arbejde«-program for vand til husdyr og afgrøder.

Egypten har nået sit mål om skolegang for alle.

Den hurtige udvikling i Asien har ført til et væsentligt fald i fattigdomsraten. Regionen rummer dog stadig to tredjedele af verdens fattige. Derfor er der brug for en målrettet metode, der skelner mellem fattige lande og nye økonomier. I forhold til de nye økonomier går EU i stigende grad fra at være bidragsyder til at være strategisk partner. Og sådan har EU været med til at skabe fremskridt. Der blev øremærket et vejledende beløb på 775 millioner euro til det regionale samarbejde med Asien i 2007-2013.

I forholdet til EU's naboer er der også mere fokus på samarbejde end på bistand. For at styrke velstand, stabilitet og sikkerhed uden for EU's grænser yder den europæiske naboskabspolitik bistand til nabolandene. Der blev afsat næsten 12 milliarder euro til dette formål i 2007-2013.

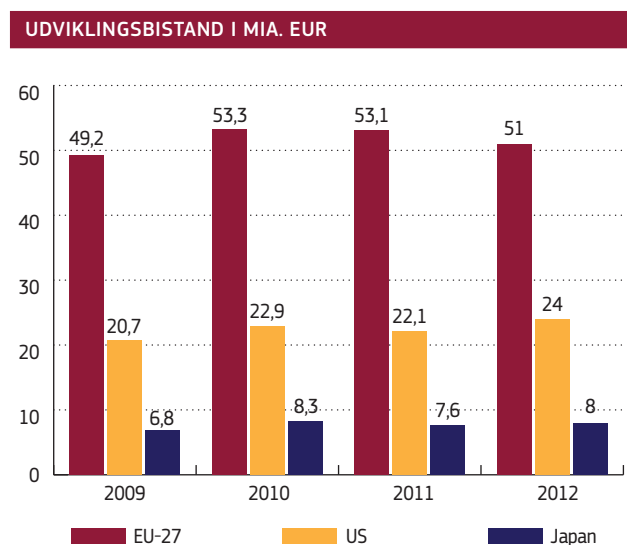
Som reaktion på opstandene i Middelhavsområdet har EU arbejdet på en ny tilgang til at støtte kravene om politisk medbestemmelse og frihed. EU er også en stor bidragsyder af støtte til skrøbelige stater (50 % af den samlede EU-bistand). I nødsituationer handler det om at tackle akutte behov og samtidig sikre sammenhængen mellem den humanitære hjælp og en bæredygtig udvikling.

EU er den førende bidragsyder og næststørste udenlandske investor i Latinamerika og samtidig den næststørste handelspartner. Partnerskabet har haft succes med at komme tættere på millenniummålene i regionen, især hvad angår adgang til grundlæggende uddannelse. De tilbageværende udfordringer er bl.a. ulighed, utilstrækkelig infrastruktur og adgang til drikkevand. EU's finansiering til Latinamerika beløber sig i gennemsnit til 500 millioner euro årligt. Støtten fokuserer på social samhørighed, regional integration, god regeringsførelse og bæredygtig udvikling.

Hjælp til selvhjælp

EU går ind, hvor der er behov for det, og hvor det kan gøre en forskel: fra fødevarerikkerhed og miljømæssige udfordringer til sociale aspekter og menneskerettigheder.

Demokratisk regeringsførelse — Det er en af de afgørende prioriteter for udviklingssamarbejdet. I de seneste år har EU formået at kombinere den politiske dialog med partnerlandene med sektorbestemt støtte og opmærksomhedsskabende aktiviteter, der skal forbedre regeringsførelsen. Alene i 2010 blev der afsat 1,5 milliarder euro fra EU's udviklingsmidler til initiativer, der understøtter god regeringsførelse.

EU var den største bidragsyder i verden i 2012. I 2012 var det samlede beløb en anelse lavere end i 2011, da stigninger i visse EU-lande blev modsvaret af fald i andre som følge af krisen.

EU finansierer et projekt for bevaring af biodiversiteten i Gola Forest Reserves i Sierra Leone, som er et af verdens mindst udviklede lande.

Landbrug og fødevarer — EU har gjort det til en prioritet at udrydde sult og fattigdom. Hvert år stiller det 600 millioner euro til rådighed for at give folk over hele verden adgang til basale fødevarer. Dette kommer oven i den humanitære fødevarebistand, der gives i krisesituationer. Over 50 millioner mennesker har haft glæde af EU's fødevarefond på 1 milliard euro, som blev startet i 2009. EU har hjulpet omkring 24 millioner mennesker med såsæd, redskaber, kontanter og mad i perioden 2004-2010, så de kunne slippe ud af fattigdommen. Små landbrug kan blive mere produktive, og samfund i landdistrikterne kan gøres mere modstandsdygtige, hvis vi fremmer en bæredygtig landbrugsmodel, der er tilpasset virkeligheden i udviklingslandene.

Handel — Handel har hjulpet millioner af mennesker ud af fattigdom i det seneste årti. EU er den største bidrager af støtte til handel og har verdens mest åbne marked over for udviklingslandene. Den generelle præferenceordning giver mulighed for lavere told på varer fra 176 udviklingslande og -territorier. EU giver bistand for at hjælpe AVS-landene med at blive integreret i verdensøkonomien. Væksten og den lokale økonomi kan få et rygstød gennem økonomiske partnerskabsaftaler med EU. De er mere vidtgående end frihandelsaftaler, fordi de tager hensyn til den socioøkonomiske sammenhæng, og fordi de hjælper landene med gennemførelsen. Samtidig med at de åbner EU's markeder, giver de AVS-landene 25 år til at åbne deres markeder for import fra EU.

Handelsstyret vækst for lande med størst behov

For at få de mindst udviklede lande helt med i det internationale handelssystem tager EU særlig hensyn til deres behov i sin strategi »Aid for trade«. Denne indsats har været med til at gøre en forskel på stedet: Mellem 2000 og 2008 steg BNP pr. indbygger i disse lande fra 325 US-dollars til over 625 US-dollars. I 2012 fremlagde EU planer om at lade de mindst udviklede lande få fuld fordel af åbne markeder. Dermed kan de tackle handelshindringer, opfylde internationale standarder og forbedre deres erhvervsmiljø.

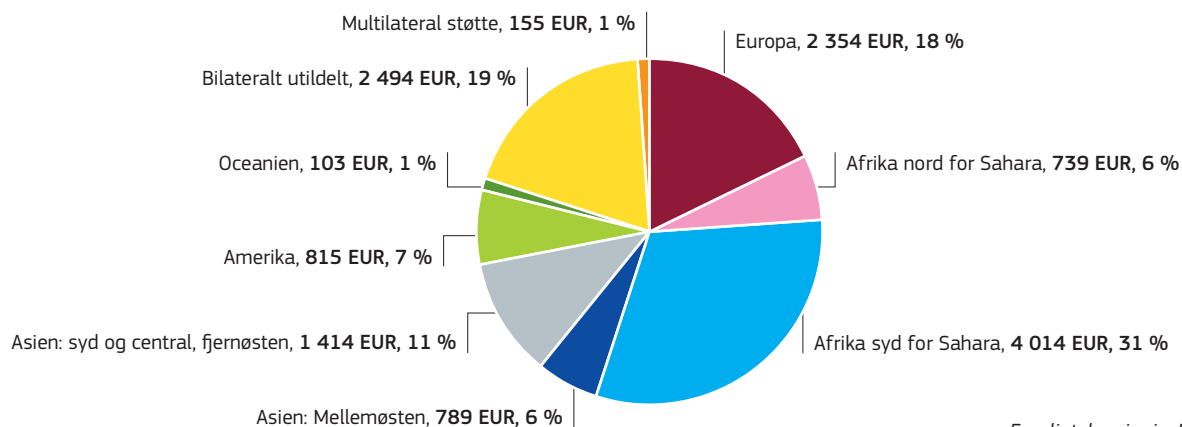
Vand og energi — Siden 2004 har over 70 millioner mennesker i udviklingslandene fået adgang til drikkevand, og 24,5 millioner har fået adgang til sanitet. EU's programmer for vand og sanitet beløber sig til næsten 400 millioner euro om året. For disse midler bliver der bl.a. bygget infrastruktur for drikke- og spildevandssystemer samt grundlæggende kloakering og hygiejne.

Da energifattigdom stadig er en stor global udfordring, investerer EU store summer i adgang til energi, bæredygtighed og sikkerhed i udviklingslandene. Alene i 2010 bevilgede det i alt 319,49 millioner euro til energiproduktion- og levering. Denne indsats begynder at give resultater. I AVS-landene, hvor problemet er mest påtrængende, fik 15 millioner mennesker fra 2007-2011 adgang til moderne energitjenester.

Børn, der børster tænder under et EU-sundhedsprojekt i det centralamerikanske land Nicaragua.

REGIONAL FORDELING AF EU'S UDVIKLINGSBISTAND I 2012

Forpligtelser i mio. EUR

Bæredygtig energi til alle

Siden FN's initiativ om bæredygtig energi til alle blev lanceret, har EU gjort dette mål til en topprioritet for sin udviklingspolitik. Der er sat et tredobbelt mål for 2030:

- almindelig adgang til moderne energitjenester
- dobbelt så stor forbedring af energieffektiviteten
- dobbelt så høj andel af vedvarende energi i den globale energisammensætning.

På EU's topmøde om bæredygtig energi til alle, der blev holdt i 2012, afslørede Kommissionens formand, José Manuel Barroso, at EU ville hjælpe udviklingslande med at skaffe yderligere 500 millioner mennesker adgang til energi frem til 2030.

reduktion af fattigdommen. Denne strategi har bidraget direkte til at sikre miljømæssig bæredygtighed, som er et af millenniummålene. Blandt fremskridtene på dette område kan nævnes nedsat afskovning, slumsanering og bedre adgang til sikkert drikkevand. Der er dog stadig væsentlige miljømæssige udfordringer. I perioden 2011-2013 blev der øremærket omkring 517 millioner euro til denne strategi.

Vandingssted i Papua New Guinea. Adgang til rent drikkevand er fortsat et problem i udviklingslandene.

Miljø og naturressourcer — Verdens fattigste lande er også de mest udsatte for naturkatastrofer, især for konsekvenserne af klimaforandringer. De rammes hårdt, når deres naturressourcer er udtømt. EU er den største internationale fortalere for en bæredygtig udvikling og har tilsluttet sig alle væsentlige multilaterale miljøaftaler. Det gennemfører en strategi om, at styring af naturressourcer skal indgå i politikkerne om

Rygstød til fødevarerikigheden i katastroferamte Haiti

Haiti er et af verdens fattigste lande. Da landet blev ramt af et frygteligt jordskælv i 2010, kom ulykken oven i en igangværende fødevarekrise. Høje importpriser og tab på landbrugsområdet efter adskillige orkaner havde haft alvorlige følger for fødevarerikigheden.

Situationen blev bedre takket være et EU-finansieret projekt, der gav målrettet hjælp til 300 000 husstande på landet i det nordøstlige Haiti. Aktiviteterne skulle styrke og diversificere landbruget og forbedre vandforvaltningen og akvakulturen.

Initiativet gjorde en umådelig stor forskel for lokalbefolkningen. Der blev opført 692 vandtanke og 2 550 siloer til opbevaring af korn og distribution af såsæd, hvilket betød en stor forbedring af udbyttet og levegrundlaget.

»Hvis der opstår tørke, og man ikke har et reservoir, går hele produktionen tabt,« fortæller Gédéon Richè, som har modtaget støtte fra projektet. »Takket være reservoiret er høstudbyttet blevet godt. Jeg kan få mine grøntsager, og det er en stor hjælp for familien.«

Projektet, der blev gennemført i samarbejde med De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation, modtog i alt 9,6 millioner euro i EU-tilskud fra 2009-2011.

Livsnødvendig pleje til spædbørn og mødre i Kasakhstan

Efter Kasakhstan blev uafhængigt i 1991, faldt de offentlige udgifter til sundhedspleje, hvilket smittede af på kvaliteten. Resultatet er, at tusindvis af spædbørn og små børn dør hvert år på grund af manglende pleje, og mødrenes sundhed er stadig et alvorligt problem.

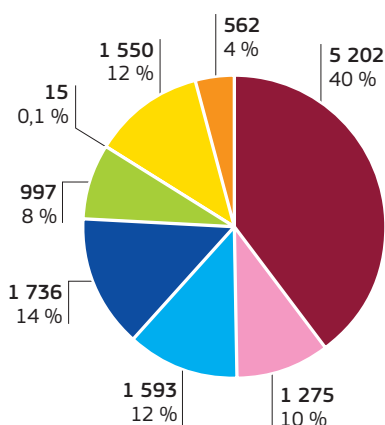
For at give større adgang til hjælp af høj kvalitet før og efter graviditeten besluttede EU at give målrettet støtte. Det støttede et projekt ved at hjælpe Kasakhstans sundhedsministerium med at udvikle en national strategi for mødre- og børnesundhed. Familier, samfund og sundhedsprofessionelle blev inddraget i reformprocessen, som betød, at der indførtes retningslinjer for de hyppigst forekommende sygdomme og deres komplikationer. Sundhedsudbydere deltog i kurser og modtog rådgivning.

Metoden gav resultater. Sundhedstjenesterne for mødre og børn blev forbedret og gjort mere effektive, og sundhedstjenesternes evne til at forbedre dem yderligere blev styrket. Familier og lokalsamfund blev i højere grad inddraget i at forbedre mødres og børns sundhed. »En af de mange fordele ved integreret styring af sygdomme blandt børn er, at vi lærer at mindske afstanden mellem læger og patienter,« understreger Polina Slugina, der arbejder som børnelæge i Osakarov-distriktet.

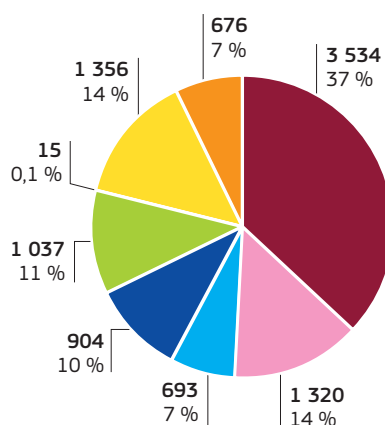
Millenniummålene om børnedødelighed og bedre sundhed blandt mødre er endnu ikke nået i Kasakhstan.

FORDELING AF EU'S UDVIKLINGSBISTAND PÅ SEKTORER I 2012

Forpligtelser i mio. EUR, 2012

Udbetalinger i mio. EUR, 2012

- Social infrastruktur: uddannelse og sundhed, vand, regeringsførelse og civilsamfund, andet
- Økonomisk infrastruktur og tjenesteydelser: transport, kommunikation, energi, andre tjenesteydelser
- Fremstillingsvirksomhed: landbrug, skovbrug og fiskeri, industri, minedrift og byggevirksomhed, handel og turisme
- På tværs af sektorerne: miljø, andet
- Budgetstøtte, fødevarehjælp, fødevaresikkerhed
- Aktion om gæld
- Humanitær bistand: nødhjælp, hjælp til genopbygning, forebyggelse og civilforsvar
- Andet/utildelt: administrative udgifter, andet

Mikrofinansiering til Afrika: små lån, stor virkning

Mikrofinansiering gør det lettere for de fattige at få adgang til finansiering. For at nå deres fulde potentiale som et økonomisk udviklingsredskab for Afrika skal mikrofinansieringsinstitutterne have bedre standarder for risikostyring og åbenhed. EU har støttet kapacitetsopbygningsprogrammet Smartrac for at hjælpe de afrikanske mikrofinansieringsinstitutter med at blive bedre til at styre og overvåge risici.

Smartrac er en forkortelse af de engelske ord for bæredygtighed, styring, ansvarlighed, risiko, åbenhed, sikkerhed og overholdelse. Programmets formål var at forbedre adgangen til kredit ved at styrke de lokale mikrofinansieringsudbydere gennem overførsel af knowhow. Der blev stillet risikostyringsværktøjer til rådighed for mikrofinansieringsinstitutterne og de lokale tjenesteudbydere.

Dette projekt fik stor succes. Omkring 700 000 klienter med lav indkomst fik glæde af de tjenester, der blev tilbudt af de 12 støttede mikrofinansieringsinstitutter. Vækstraten for de tjenesteudbydere, der havde modtaget hjælp, lå mellem 4 % og 160 %.

Projektet omfattede Angola, Gambia, Ghana, Kenya, Malawi, Nigeria, Rwanda og Tanzania. EU bidrog med 348 000 euro mellem 2006-2009. Samarbejdet mellem EU og AVS-landene inden for mikrofinansiering dækkes i øjeblikket af programmet »AVS/EU-mikrofinansiering« (2010-2014). Partnerne arbejder på at udvikle inklusive finanssystemer, der er tilpasset de fattiges behov, så der skabes vækst, og velstanden fordeles bedre.

Udsigter

Sådan lever vi op til ambitionerne

Med tiden er EU's udviklingsstøtte støt og roligt forbedret og gjort mere effektiv. Mens krisen rammer verdens økonomier, er det vigtigere end nogensinde før at hæve både effektiviteten og ambitionsniveauet. Et højere støtteniveau handler ikke kun om at vise vedvarende solidaritet, men er også en langsigtet investering.

EU arbejder på, at EU-landene skal nå det aftalte mål om en udviklingsbistand på 0,7 % af bruttonationalproduktet senest i 2015.

»En dagsorden for forandring« indeholder konkrete initiativer til at øge effektiviteten, f.eks. ved at fokusere på de lande, der har det største behov, skrøbelige stater, vækstorienterede sektorer, bedre arbejdsfordeling og bedre regeringsførelse. Gennemførelsen af denne dagsorden er et afgørende skridt på vejen til en mere retfærdig verden.

Drøftelserne om udviklingspolitikken rolle efter fristen for millenniummålene i 2015 er en mulighed for at målrette det globale samarbejde yderligere. På grundlag af Kommissionens politikforslag, »Et værdigt liv for alle«, blev der aftalt en holdning i EU i juni 2013, hvor det blev betonet, at udviklingspolitikken efter 2015 skulle understøtte det internationale samfunds engagement i at udrydde fattigdommen og skabe bæredygtig udvikling.

Markarbejder i Kenya har glæde af EU-finansieret ordning, der er etableret for at understøtte og udvikle frugt- og grøntsektoren.

For at nå dette mål bør der skabes en ny ramme, der tager hensyn til grundlæggende levestandarder, fremmer inklusiv og bæredygtig vækst, bidrager til bæredygtig styring af vores naturressourcer, sikrer retfærdighed og lighed og tager hensyn til den særlige situation i konfliktramte og skrøbelige lande. Der er tale om afgørende punkter, som blev fremhævet under de europæiske udviklingsdage i 2013, der dækkede processen efter 2015. EU vil fortsat tale for, at rammen for tiden efter 2015 skal være ambitiøs, og det vil sikre, at EU's prioriteter afspejles i alle relevante forsamlinger.

Udvikling af landdistrikterne er en af prioriteterne for EU's samarbejde med Gambia, et af verdens fattigste lande.

Læs mere

- ▶ **Udvikling og samarbejde — EuropeAid:** http://ec.europa.eu/europeaid/index_da.htm
- ▶ **Capacity4dev.eu: forbindelser i udviklingssamfundet:** <http://capacity4dev.ec.europa.eu>
- ▶ **Tjenesten for EU's Optræden Udadtil:** http://eeas.europa.eu/index_da.htm
- ▶ **Humanitær bistand og civilbeskyttelse:** http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm
- ▶ **Spørgsmål om EU? Europe Direct kan hjælpe:** 00 800 6 7 8 9 10 11 — <http://europedirect.europa.eu>

